

אוצר השבת

קדושת השבת

ארויסגעבן פון " א

ה' מקדשכם.

דעריבער, כאָטש עס האָט פאסירט אַז אַ מענטש האָט עובר געווען אויף פארשידענע מצוות, פון דעסטוועגן בלייבט דער שילד נאָך ביי איהם, עדות צו זאגן אַז ער וואוינט נאָך אין די ערשטע דירה. דער איד איז נאָך פונקט ווי פריער, און די קדושה פון השם יתברך רוהט נאָך ביי איהם.

אנדערש איז אבער דער שבת. אויב חלילה מען איז מחלל דעם שבת במזיד, מיט דעם נעמט מען אראפ דעם שילד פון זיך און מען ווייזט דערמיט ארויס דעם פנימיות פון טיפן הארץ אַז דא וואוינט אַשםסתברך.

דער חפץ חיים זצ"ל זאגט אַז דער אות פון שבת איז גלייך צו אַ שילד וואס דער סוחר הענגט אויף זיין געשעפט פון אינדרויסן, כדי יעדער וואס גייט אדורך דעם געשעפט זאל וויסן וואס פאר אַ געשעפט דא איז. דעריבער ווילאנג דער שילד הענגט נאָך אויפ'ן הויז ווייסט יעדער אַז דער סוחר וואוינט נאָך דא און דאס געשעפט איז נאָך אפען, און אפילו דער סוחר איז אוועק געפארן אויף עטליכע וואכן פון דעסטוועגן האָט ער זיך נאָך נישט אוועק געצויגן פון דא, און דאס געשעפט וועט זיך נאכאמאהל עפענען.

אבער אויב דער סוחר נעמט אראפ דעם שילד ווייסט יעדער איינער אַז דער סוחר ציהט זיך אוועק פון דעם הויז, און דא וועט שוין מער דאס געשעפט נישט זיין.

דאס זעלבע זאך ממש איז ביי דאס ענין פון שבת. שבת איז דאס שילד און דאס צייכן וואס זאגט עדות אַז השי"ת האָט באשאפן דער וועלט אין זעקס טעג, און השי"ת האָט גערוהט דעם זיבעטן טאג. שבת איז אויך אַ צייכן אַז דער איד וואס היט אפ דעם שבת, גלייבט אַז השם יתברך האָט באשאפן דער וועלט, און אַז השם יתברך איז דער הער פון דער וועלט וואס מיר זענען מחוייב צו טוהן זיין ווילן מיט אונזער גאַנצען זעהל און מיט אונזער גאַנצען געלט, ווייל אַלעס אויף דער וועלט איז השי"ת'ס. ווייל דורך די אַמונה אין השי"ת מאכט ער אַז די קדושה פון השם יתברך זאל רוהען אין זיין הארץ, ווי עס שטייט ביי די מצוה פון שבת כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם, לדעת כי אני

נדחי ישראל פל"ו

תורה.

עס שטייט אין ספרים, אַז פונקט ווי ביי מתן תורה צוליב דעם וואס די אידישע קינדער האָבן מקבל געווען אויף זיך צו האלטן די תורה האָבן זיי זוכה געווען צו ווערן אנגערופן בני ישראל - אידישע קינדער, דאס זעלבע איז ביי שבת. נאָר דורכ'ן היטן שבת ווערן מיר אנגערופן אידישע קינדער, צוליב דעם וואס אום שבת רוהט די שכינה אויף אונז, נאר דעריבער ווערן מיר אנגערופן אידישע קינדער.

שבת שיינט דער זעלבער ליכטיגקייט וועלכער האָט געלאכטן די ערשטע זעקס און דרייסיג שעה ווען השם יתברך האָט באשאפן דער וועלט,

קדושת השבת

צוריק צו השם יתברך.

א קליין קינד האָט פאָרגעסן פון זיין טאטן, זיין האַרץ האָט אים געצויגן צו קינדערישע נארישקייטן, און ער האָט זיך געשפּילט אַ גאַנצען טאג מיט נארישקייטן. פּלוצלינג האָט זיך זיין טאטע אנטפלעקט צו אים. פון גרויס שמחה, האָט ער אַלעס אוועק געווארפן און ער האָט זיך אנגעכאַפּט אין זיין טאטן.

די זעלבע איז דער הייליגער שבת. אין דעם טאג ווארפט יעדעס אַידיש קינד אוועק זיינע קינדערישע נארישקייטן, וואס ער האָט זיך דערמיט באשעפטיגט אַ גאַנצע וואָך, און ער לויפט זיך מתדבק זיין אין הייליגן בורא, מיט דאווענען לערנען און טוהן מצוות מיט שמחה.

המגיד הק' ממעזריטש זי"ע

שטייט אין זוהר הקדוש [ח"ב דף פ"ח] אז שבת שמה דקב"ה, שבת איז דער נאמען פון השם יתברך, ווייל שבת ווערט אויפגעדעקט השם יתברך'ס קבוד אויף דער וועלט. דעריבער דער וואס איז מחלל דעם שבת איז ער חייב סקילה, ווייל דאס איז אזוי ווי ער דינט ממש עבודה זרה, און ער האט א דין ווי א גוי, ווייל חילול שבת איז א מרדה אין השם יתברך אליין.

דער נאמען שבת, איז פון לשון שביתה אפהאקן, און התבטלות, ווייל שבת ווערט אפגעהאקט און עס ווערן בטל אַלע מחיצות צווישן השם יתברך און אונז, און עס ווערט בטל און אפגעהאקט אַלע ענינים וואס טיילט אונז אָפּ פון הקדוש ברוך הוא, ממילא ווערט אַלעס אויף דער וועלט אנגעפילט מיט די קדושה פון השם יתברך און אַלעס אויף דער וועלט ווערט איבער געדרייט צו די קדושה.

אויך שטייט אין זוהר הקדוש, רבי שמעון בן יוחאי האָט געזאגט פאר זיין זוהן רבי אַלעזר: שבת איז דער נאמען פון השם יתברך, דעריבער זאל מען נישט ארויסזאגן דאס ווארט שבת אויף א פּלאַץ וואס מען טאר נישט לערנען תורה, אדער אויב דער מענטש איז נישט ריין. דעריבער גיבן טאקע די מדקדקים אכטונג נישט צו דערמאנען דעם נאמען שבת אומזיסט, [נאר מען זאגט דער זיבעטער טאג]. בני יששכר מאמרי השבתות מ"א אות א'

דעריבער קענען נישט די רשעים גמורים דערליידן דעם קדושת השבת, ווייל די רשעים זיצן נאָר אין טונקלקייט, ווי הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע זאגט: אַז ווען עס קומט ליכטיגקייט קענען נישט די קליפות דאס אויסהאלטן און זיי פאלן, דעריבער זענען די רשעים גמורים מחלל דעם שבת, אבער פאר די וועלכע זענען נישט קיין גאַנצע רשעים, פאר זיי איז דער שבת זייער שווער צו האלטן, זיי ווילן וואס שנעלער ארויסגיין פון דעם שבת ווייל זיי קענען נישט אויסהאלטן די ליכטיגקייט פונם שבת. אמרי פנחס עמ' קל"ז

שבת איז טייטש א שטערונג פון ארבעט, מען טאר נישט טוהן קיין שום ארבעט, ווי אויך טאר מען נישט אַפילו טראכטן פון קיין שום זאך וואס מען טאר נישט טוהן אום שבת, נאָר מען דארף טראכטן ווי אַלע זיינע געשעפטן זענען שוין געווען ערלעדיגט. אין דעם טאג דארף מען רוהען פון אַלעם, דער טאג דארף זיין א יום מנוחה ושמחה א טאג פון רוה און פרייד, מען דארף רוען און זיין גוט-מוטיג, און זיך פרייען מיט'ן חשוב'ן גאסט דער שבת קודש.

דער זיבעטער טאג ווערט נאר אנגערופן שבת צוליב דעם וואס אידישע קינדער רוהען דעם טאג. דעריבער איידער אידן האָבן גערוהט דעם טאג רופט די תורה דעם טאג יום השביעי, דער זיבעטער טאג, ווי עס שטייט אין פסוק [שמות ט"ז ל'] ויהי ביום השביעי יצאו מן העם וכו', - עס איז געווען די מעשה אז אין דעם זיבעטן טאג, וישבתו העם ביום השביעי, - דאס פאלק האבן געשטערט פון די ארבעט פון יעצט אָן און ווייטער אים דעם זיבעטן טאג, וויבאלד זיי האָבן נאכנישט גערוהט דעם טאג ווערט דאס נישט אנגערופן יום השבת.

גור ארי' למהר"ל במדבר ט"ו, ל"ב דער הייליגער מגיד פון מעזריטש זי"ע פלעגט זאגן, אז שבת איז אויך טייטש צוריקקערן [פון לשון השבה]. אן אנדײַטונג, אז אויב מען גרייט זיך צו צום שבת ווי עס דארף צו זיין, דאן ווערט מען דורכן שבת אפגעשאקלט פון די וועלטליכע וואכענדיגע טרודות און מען קערט זיך